

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1651). Powyższy akt został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4305).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
  - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
  - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);

- c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
- d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

W związku z powyższym, w oparciu o najnowsze dane wynikające z badań terenowych przeprowadzonych w latach 2019-2021 na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony w obszarze (opracowanie ekspertyz zostało zlecone w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16 pn.: „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko), doprecyzowano zapisy celów działań ochronnych.

Podczas weryfikacji terenowej nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych błędnie uznanych w pierwotnym SDF za przedmioty ochrony: 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*), 7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*). W obszarze nie występuje również 1831 Elisma woda *Luronium natans*:

- siedlisko 4030 wprowadzono do pierwotnego SDF z areałem 0,23 % w stosunku do powierzchni obszaru, który następnie przeliczono na 10,95 ha. Nie jest znane źródło informacji o występowaniu siedliska 4030 w obszarze, jak również nie są znane rejony w obszarze, gdzie mogłoby to siedlisko potencjalnie występować. Raport z 2008 r. sporządzony w ramach prac Wojewódzkich Zespołów Specjalistycznych, podaje występowanie w województwie zachodniopomorskim dwóch podtypów suchych wrzosowisk: wrzosowisk janowcowych (4030-1), gdzie warstwę krzewinkową obok wrzosu tworzy janowiec ciernisty (okolice Czaplinka) oraz wrzosowisk knotnikowych (4030-2) *Pohlio-Callunetum* (poligony między Drawskiem Pomorskim, a Kaliszem Pomorskim, między Szczecinkiem, a Bornym Sulinowem oraz w lasach białogardzkich i pod Cedynią). Wymieniane w raporcie rejony położone są poza granicami obszaru Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001, zatwierdzonego przez KE w 2011 r. Brak źródeł historycznych potwierdzających występowanie siedliska, jak również stwierdzenie braku jego obecności wynikające ze szczegółowych badań terenowych z 2019 r., prowadzi do wniosków, iż

siedlisko to zostało błędnie wprowadzone do SDF obszaru Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001.

- siedlisko 7120 wprowadzono do pierwotnego SDF z arealem 1,13 % w stosunku do powierzchni obszaru, który następnie przeliczono na 53,78 ha. Podczas badań terenowych przeprowadzonych w 2013 r. w ramach sporządzania dokumentacji do Planu zadań ochronnych wskazano występowanie siedliska 7120 w Nadl. Bobolice Leśn. Zarzewie oddz. 404. Pozostałe stanowiska podane zostały na podstawie „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”, opracowanej w 2010 r. (dane zebrane z waloryzacji przyrodniczych gmin powstałych w latach 90-tych ub. wieku i lat 2000-tych, zweryfikowanych wybiórczo w terenie). Łączny zasób siedliska w obszarze oszacowano wówczas na 0,56 ha, jednakże wskazano, iż obecność siedliska w obszarze wymaga dalszych weryfikacji terenowych. W 2019 r. dokonano szczegółowego rozpoznania terenowego, jednakże nie odnaleziono w obszarze torfowisk wysokich zdegradowanych, lecz zdolnych do naturalnej i stymulowanej regeneracji. Natomiast w lokalizacji wskazanej w 2013 r. zinwentaryzowano siedlisko 7140 (Nadl. Bobolice Leśn. Zarzewie wydz. 404 a ,f, i, l, o, p, s, t). Powyższe prowadzi do wniosku, iż siedlisko 7120 zostało wprowadzone błędnie do SDF (błąd naukowy w kwalifikacji siedliska)
- siedlisko 7150 wprowadzono do pierwotnego SDF z arealem 1,36 % w stosunku do powierzchni obszaru, który następnie przeliczono na 64,73 ha. Nie jest znane źródło informacji o występowaniu siedliska 7150 w obszarze na tak dużej powierzchni. Podczas badań terenowych przeprowadzonych w 2013 r. w ramach sporządzania dokumentacji do Planu zadań ochronnych nie potwierdzono stanowisk siedliska w obszarze wskazanych w opracowaniu z 2010 r. pn. „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”. W ramach uzupełnienia stanu wiedzy przeprowadzonego w 2010 r. w wydz. 400b, gdzie ówczesnie podano występowanie siedliska 7150, zidentyfikowano siedlisko 7110, natomiast w wydz. 399a – płat siedliska zaklasyfikowano jako 7140. Uznano, iż siedlisko 7150 bywa mylone z elementami siedliska 7140 a samo siedlisko 7150 jest często efemeryczne. Stąd możliwe jest, iż w wydz. 400b oraz 399a 7150 było stwierdzone w przeszłości. Dlatego też w planie zadań ochronnych wskazano potrzebę przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji pod kątem odnalezienia w obszarze płatów 7150. Podczas szczegółowego rozpoznania terenowego w 2019 r. nie odnaleziono w obszarze przygiełkowisk, czy też moczarów przygiełkowych. Przypuszcza się, iż we wcześniejszych opracowaniach do tego typu siedliska zostały zaliczone mszary minerogeniczne ze zbiorowiskami ze związku *Rhynchosporion* i *Caricion lasiocarpae*, tj. siedlisko 7140.
- siedlisko 7230 wprowadzono do pierwotnego SDF z arealem 1,13 % w stosunku do powierzchni obszaru, który następnie przeliczono na 53,78 ha. Nie jest znane źródło informacji o występowaniu siedliska 7230 w obszarze. Podczas badań terenowych przeprowadzonych w 2013 r. w ramach sporządzania dokumentacji do Planu zadań ochronnych nie zlokalizowano stanowisk siedliska. Jedynym znanym źródłem, które mogłaby sugerować występowanie siedliska w obszarze, to jest ogólna informacja o występowaniu tego siedliska w Waloryzacji gminy Bobolice z 2002 r., jednakże jego stanowiska wskazywano poza granicami obszaru. Podczas szczegółowych badań terenowych w 2019 r. siedlisko nie zostało stwierdzone w obszarze. Dlatego też należy uznać, iż siedlisko 7230 zostało błędnie wprowadzone do SDF obszaru Natura 2000

Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001 na podstawie prawdopodobnego jego występowania w tym rejonie.

- siedlisko 9160 wprowadzono do pierwotnego SDF z arealem 1,13 % w stosunku do powierzchni obszaru, który następnie przeliczono na 53,78 ha. W waloryzacjach przyrodniczych gmin Bobolice i Szczecinek podano jedynie ogólną informację o występowaniu grądów na terenie gmin, jednakże nie wskazano ich lokalizacji. Podczas badań terenowych przeprowadzonych w 2013 r. w ramach sporządzania dokumentacji do Planu zadań ochronnych nie odnaleziono żadnych płatów siedliska w obszarze. Podczas lustracji terenowej wydzieleń leśnych 553a, 454n, 417Ad i 406c, wskazywanych w 2010 r. jako miejsce występowania grądów, po konsultacji z pracownikami Nadleśnictwa Bobolice, nie potwierdzono występowania płatów 9160 w tych lokalizacjach. W 2019 r. dokonano szczegółowego rozpoznania terenowego, które nie potwierdziło występowania siedliska w obszarze w ww. lokalizacjach, jak również nie odkryto innych miejsc, gdzie grądy mogłyby występować. Podobnie jak w przypadku wyżej opisanych typów siedlisk, siedlisko 9160 zostało błędnie wprowadzone do SDF obszaru.
- elisma wodna *Luronium natans* została wprowadzona do SDF z populacją oszacowaną na 10-50 osobników. W części opisowej podano informację o występowaniu gatunku w czterech jeziorach obszaru, jednakże nie wskazując dokładnych lokalizacji. Na podstawie przeglądu literatury prawdopodobnymi miejscami występowania tego gatunku są jeziora: Piekiełko Pierwsze, Pniewko (Rosola, Szare) i Chlewo. Nie ustalono czwartej lokalizacji. Należy podkreślić, że wszystkie wskazane stanowiska mogą mieć charakter historyczny (źródła pochodzą z lat 1959-1960). Nie odnaleziono informacji wskazujących na występowanie *Luronium natans* po 2000 roku w obszarze Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001. Gatunku tego nie odnaleziono również w roku 2013 w ramach prowadzonej inwentaryzacji terenowej na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych. Z uwagi na brak wiarygodnych danych z ostatniej dekady o rozmieszczeniu stanowisk elismy wodnej na terenie obszaru, przeprowadzono w 2019 r. szczegółową inwentaryzację, która nie wykazała obecności gatunku w obszarze (poszukiwania elismy prowadzono w 21 jeziorach).

Mając na uwadze powyższe Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w oparciu o najnowsze dane, sporządził kompleksowy wniosek o zmianę SDF obejmujący m.in. usunięcie wyżej opisanych siedlisk przyrodniczych i gatunków z listy przedmiotów ochrony. Konsekwencją ww. zmian była również aktualizacja załączników nr 3 (zagrożenia) oraz nr 5 (działania ochronne) zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych z 2014 r. Szczegółowa inwentaryzacja przeprowadzona na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony w obszarze zaktualizowała i uszczegółowiła istniejące i potencjalne zagrożenia. Potrzeba nowych działań ochronnych wynikająca z zaktualizowanych zagrożeń istniejących zostanie uwzględniona w następnym planie zadań ochronnych, który będzie obowiązywał w latach 2024-2034. Zaplanowanie tych działań w okresie 2022-2024 nie będzie możliwe ze względu na czas potrzebny na pozyskanie środków finansowych na ich realizację. W załączniku nr 5 (w niniejszym zarządzeniu przyjął nr 3) usunięto działania dotyczące siedlisk przyrodniczych i gatunku nie występujących w obszarze, usunięto działania już zrealizowane (działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy), zweryfikowano obszary wdrażania działań, oraz przedstawiono działania w sposób bardziej czytelny.

W związku z regulacją art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych, o którym mowa w ust. 1, umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

W wykonaniu tego obowiązku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w dniu ..... 2022 r. podał do publicznej wiadomości informację o sporządzeniu projektu zmiany planu oraz o możliwości składania do niego uwag i wniosków w ciągu 21 dni. W procedurze konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęło ..... uwag i wniosków ze strony społeczeństwa, które rozważono, wprowadzając w przypadku uwag uzasadnionych zmiany do projektu. Uwagi rozpatrzono w sposób następujący:

Lp.	Data wpływu	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....

Projekt zmiany zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135), z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr ..... z dnia .....